

Stockholms universitet
Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria
Fördjupningskurs i litteraturvetenskap
Valfri kurs (5 poäng)

Latinamerikansk 1900-talslitteratur

Kursen avser att ge den studerande en elementär inblick i modern latinamerikansk litteratur och att stimulera till ytterligare fördjupning. För förståelsen av denna litteratur är det väsentligt att hålla sig orienterad om den aktuella politiska och sociala utvecklingen i Syd- och Mellanamerika. För information och litteratur i allmänna frågor hänvisas till Latinamerikainstitutet i Stockholm, Stockholms universitet, Hus B, plan 5.

Kursen omfattar först en obligatorisk allmän översiktsdel och sedan ett antal specialområden. Ur dessa väljes minst 2000 sidor fördelade på ca. 3/4 skönlitteratur och 1/4 sekundärlitteratur. Efter samråd med examinator kan utbyte ske, exempelvis av svåråtkomliga verk.

Bibliografiska hjälpmedel

Foster, D.W.: *A Dictionary of Contemporary Latin American Authors*. Tempe, Arizona 1975.
Stenvång, E.: *Latinamerikanska författare i svensk översättning*. Fjärde omarbetade upplagan. Sthlm 1988.

Genomgående antologi

Latinamerikanska berättare. Urval och presentation av A. Lundgren. Sthlm 1963 (Förkortas Lundgren 63).

Återkommande sekundärlitteratur

Adams, M.I.: *Three Authors of Alienation*. Austin & London 1975 (Förkortas Adams 75).
Agosín, M. (red.): *A Dream of Light & Shadow. Portraits of Latin American Women Writers*. Albuquerque 1995 (Förkortas Agosín 95).
Bacarisse, S. (red.): *Contemporary Latin American Fiction*. Edinburgh 1980 (Förkortas Bacarisse 80).
Brotherston, G.: *The Emergence of the Latin American Novel*. Cambridge 1977 (Förkortas Brotherston 77).
Gallagher, D.P.: *Modern Latin American Literature*. Oxford & London 1973 (Förkortas Gallagher 73).
Gazarian Gautier, M-L.: *Interviews with Latin American Writers*. Elmwood Park, Illinois 1989 (Förkortas Gazarian Gautier 89),
Guibert, R. (red.): *Seven Voices*. NY. 1973 (Förkortas Guibert 73).

Harss, L. & Dohmann, B.: *Into the Mainstream*. NY. 1967 (Förkortas Harss & Dohmann 67).
Mjöberg, J.: *Latinamerikanska författare*. Sthlm 1988 (Förkortas Mjöberg 88).
Price, G.: *Latin America - The Writer's Journey*. London 1990 (Förkortas Price 90).
Spell, J.R.: *Contemporary Spanish-American Fiction*. Chapel Hill 1944 o.sen. (Förkortas Spell 44).

A. Obligatorisk översiktsdel

Texter

Latinamerikansk berättarkonst. Nittonhundratalsprosa i urval av Artur Lundkvist. Sthlm 1964, alternativt *Uppbrott. Latinamerikanska berättare*. Red. av Sergio Stuparich. Sthlm 1982.
Kondor och kolibri. Sydamerikansk lyrik i svensk tolkning av Artur Lundkvist och F.J. Uriz. Sthlm 1962

Handbok

Litteraturens historia, red. av H. Hertel, vol. 5, s. 378-382, vol. 6, s. 412-419 och vol. 7, s. 399-423, samt 508-509. Sthlm 1989-1993.

B. Specialområden

I. SPANSK-AMERIKANSK LITTERATUR

Handbok

Franco, J.: *An Introduction to Spanish-American Literature*. Cambridge 1969 o.sen.

Argentina

Texter

Lundgren 63: novellerna av Borges, Mallea och Martinez Estrada.
Güiraldes, R.: *Don Segundo Sombra*. Buenos Aires 1926 (sv. övers. *Don Segundo Sombra*. Sthlm 1955).
Borges, J.L.: noveller ur samlingarna *Ficciones*, Buenos Aires 1944, och *El aleph*, Buenos Aires 1949 (urval på sv. *Biblioteket i Babel*. Sthlm 1963 o.sen., samt *Labyrinter*. Lund 1991).
Cortázar, J.: noveller ur samlingarna *Bestiario*. Buenos Aires 1951, *Final del juego*. Mexico 1956 och *Las armas secretas*. Buenos Aires 1959 (urval på sv. *Slut på leken. Noveller*. Sthlm 1969) alternativt *Rayuela*. Buenos Aires 1963 (sv. övers. *Hoppa hage*. Sthlm 1989).
Sábato, E.: *Sobre héroes y tumbas*. Buenos Aires 1961 (sv. övers. *Om hjältar och gravar*. Sthlm 1982).

Puig, M.: *El beso de la mujer araña*. Barcelona 1979 (sv. övers. *Spindelkvinnans kyss*. Sthlm 1981).

Traba, M.: *Conversación al sur*. Mexico 1981 (sv. övers. *Samtal i söder*. Sthlm 1983).

Sekundärlitteratur

Spell 44: "Ricardo Güiraldes, Stylistic Depicter of the Gaucho".

Stabb, M.S.: *Jorge Luis Borges*. NY. 1973. Kap. "Borges the Writer of Fiction".

Om Rayuela (Hoppa hage) läses också.

Foster, D.W.: *Currents in the Contemporary Argentine Novel*. Columbia, Missouri 1975. Kap. 5, "Julio Cortázar and the Intellectual as Everyman".

Guibert 73: kap. om Borges och Cortázar alternativt Harss & Dohmann 67: kap. om Borges och Cortázar

Oberhelman, H.D.: *Ernesto Sábato*. NY. 1970. Kap. "Martin and Alejandra, An Idiot's Tale" och "An Unknown God".

Gazarian Gautler 89: kap. om Sábato och Puig alternativt Price 90: kap. om Sábato och Puig.
Bautista Gutiérrez, G. : "Marta Traba – A Life of Images & Words" (Agosin 95).

Chile

Texter

Lundgren 63: novellerna av Campos Menéndez och Brunet.

Mistral, G.: dikter ur samlingarna *Desolación*. Santiago de Chile 1922, *Ternura*. Madrid 1924 och *Tala*. Buenos Aires 1938 (urval på sv. *Dikter*. Sthlm 1946).

Bombal, M.L.: *La última niebla*, Santiago de Chile 1934 (sv. övers. *Den sista dimman*. Sthlm 1982).

Neruda, P.: *Canto General*. Santiago de Chile 1950 (sv. övers. *Canto General*. Staffanstorp 1970-71 och 1976) alternativt "El gran océano", ur *Canto General* (sv. övers. *Den stora oceanen*. Sthlm 1971).

Rojas, M.: *Hijo de ladrón*. Buenos Aires 1951 (sv. övers. *Son till en tjuv*. Sthlm 1958).

Donoso, J.: *Casa de campo*. Barcelona 1978 (sv. övers. *Sommarslottet*. Sthlm 1985).

Allende, I.: *La casa de los espíritus*. Barcelona 1982 (sv. övers. *Andarnas hus*. Sthlm 1984).

Sekundärlitteratur

Cullhed, A.: "Mödrskapetets ikonografi" och Boëthius, U.: "Vaggvisor för vuxna" (båda uppsatserna ur Gabriela Mistral: *Symbol och uppror*, red. av Julian Vásquez-L., Sthlm 1996).

Adams 75: kap. "Maria Luisa Bombal – Alienation and the Poetic Image".

Mjöberg 88: kap. "Nerudas Canto general – kontinentens historia genom marxistiska glasögon".

Guibert 73: kap. om Neruda.

Magnarelli, S.: *Understanding José Donoso*. Columbia, South Carolina 1993. Kap. 8, "A House in the Country: (Up)staging the Realist Deceit".

Panjabi, K.: "The House of the Spirits, Tránsito Soto – From Periphery to Power" och Mc Callister, R.: "Nomenklatura in La casa de los espíritus" (båda uppsatserna i *Critical Approaches to Isabel Allende's Novels*, red. av Sonia Riguelme Rojas och Edna Aguirre Rehbein, N.Y. 1991).

Gazarian Gautier 89: kap. om Donoso och Allende, alternativt Price 90: kap. om Donoso och Allende.

Colombia

Texter

Lundgren 63: novellerna av Téllez och Gómez-Valderrama.

Rivera, J.Ei: *La vorágine*. Bogotá 1924 (sv. övers. *Försvunna i djungeln*. Sthlm 1955).

García Marquez, G.: *Cien años de soledad*. Buenos Aires 1967 (sv. övers. *Hundra år av ensamhet*. Sthlm 1975 o.sen.).

Sekundärlitteratur

Spell 44: "The Secrets of the Selvas of Colombia Unfolded-by José Eustacio Rivera".

Mjöberg 88: kap. "García Márquez' Hundra år av ensamhet som total roman".

Guibert 73: kap. om García Márquez alternativt Harss & Dohmann 67: kap. om García Márquez.

Cuba

Texter

Lundgren 63: novellerna av Serpa, Carpentier och Novás Calvo.

Kubas poeter drömmar inte mer. Urval och övers. av L. Söderberg. Sthlm 1969.

Carpentier, A.: *Los pasos perdidos*. Mexico 1953 (sv. övers. *Den förlorade porten*. Sthlm 1963) alternativt *El siglo de las luces*. Havanna 1962 (sv. övers. *Detta upplysta tidevarv*. Sthlm 1965).

Desnoes, E.: *Memorias del subdesarrollo*. Havanna 1967 (sv. övers. *Minnen Från underutvecklingen*. Sthlm 1969).

Cabrera Infante, G.: *Tres tristes tigres*. Barcelona 1967 (eng. övers. *Three Trapped Tigers*. NY. 1971 o.sen.).

Guillén, N.: ett antal dikter ur *Obra poética*. Havanna 1973 (urval på sv. *Color Cubano*. Sthlm 1975).

Sekundärlitteratur

Adams 75: kap. "Alejo Carpentier – Alienation, Culture and Myth" alternativt Brotherston 77: kap. "The Genesis of America – Alejo Carpentier".

Harss & Dohmann 67: kap. om Carpentier.

Gallagher 73: kap. om Cabrera Infante.

Gazarian Gautier 89: kap. om Cabrera Infante alternativt Guibert 73: kap. om Cabrera Infante alternativt Price 90: kap. om Cabrera Infante.

King, L.: "Nicolás Guillén" (i *A Celebration of Black and African Writing*, red. av Bruce King och Kolawole Ogungbesan, Ibadan 1975).

Ecuador

Texter

Lundgren 63: novellerna av Icaza och de la Cuadra

Icaza, J.: *Huasipungo*. Quito 1934 (sv. övers. *Huasipungo*. Sthlm 1950).

Sekundärlitteratur

Spell 44: kap. "Jorge Icaza, Defender of the Ecuadorian Indian".

Guatemala

Texter

Lundgren 63: novellerna av Asturias och Monteforte Toledo.

Asturias, M.A.: *El señor presidente*. Mexico 1946 (sv. övers. *Presidenten*. Sthlm 1967)

alternativt *Hombres de Maíz*. Buenos Aires 1949 (sv. övers. *Majsmänniskor*. Sthlm 1967).

Sekundärlitteratur

Callan, R.: *Miguel Angel Asturias*. NY. 1970. Kap. "El Señor Presidente" och "Babylonian Mythology in El Señor Presidente" alternativt kap. "Hombres de Maiz" och "The Quest for the Feminine".

Guibert 73: kap. om Asturias alternativt Harss & Dohmann 67: kap. om Asturias.

Mexico

Texter

Lundgren 63: novellerna av Azuela, Rojas González och Fuentes.

Snabbare än tanken rör sig bilden. Modern mexikansk poesi tolkad av Pierre Zekeli. Sthlm 1979.

Azueta, M.: *Los de abajo. Novela de la revolución mexicana*. El Paso, Mexico 1915 (sv. övers. *Rebellerna. Roman från den mexikanska revolutionen*. Sthlm 1952).

Rulfo, J.: *Pedro Páramo*. Mexico 1955 (sv. övers. *Pedro Páramo*. Sthlm 1960 o.sen.).

Fuentes, C.: *La muerte de Artemio Cruz*. Mexico 1962 (sv. övers. *Artemio Cruz' död*. Sthlm 1966 o.sen.).

del Paso, F.: *Palinuro de México*. Madrid 1977 (eng. övers. *Palinuro of Mexico*. London 1989).

Paz, O.: ett antal dikter ur *Obra poética 1935-1988*. Barcelona 1990 (urval på sv. *Vid världens strand*. Sthlm 1971; användbar är också en volym på eng. *The Collected Poems of Octavio Paz, 1957-1987*, NY. 1987).

Sekundärlitteratur

Leal, L.: *Mariano Azuela*. NY. 1971. Kap. "The Novels of Revolution", "The Novelist's Craft" och "Concluding Remarks".

Sommers, J.: *After the Storm. Landmarks of the Modern Mexican Novel*. Albuquerque, New Mexico 1968. Kap. "Through the Window of the Grave – Juan Rulfo" och/eller "The Field of Choice – Carlos Fuentes"
alternativt

Brotherston 77: kap. "Province of Dead Souls – Juan Rulfo" och/eller Shaw, D.L.: "Narrative Arrangement in *La Muerte de Artemio Cruz*" (Bacarisse 80).

Gazarian Gautier 89: kap. om Fuentes.

Gallagher 73: kap. om Paz.

Guibert 73: kap. om Paz alternativt Price 90: kap. om Paz.

Paraguay

Texter

Lundgren 63: novellen av Roa Bastos

Roa Bastos, A.: *Hijo de hombre*. Buenos Aires 1959 (sv. övers. *Människoson*. Sthlm 1967)
alternativt *Yo el supremo*. Buenos Aires 1974 (sv. övers. *Jag den högste*. Sthlm 1980).

Sekundärlitteratur

Mjöberg 88: kap. "Roa Bastos och den lidande medmänniskan" alternativt Martin, G.: "Yo El Supremo – The Dictator and His Script" (Bacarisse 80).

Price 90: kap. om Roa Bastos.

Peru

Texter

Lundgren 63: novellerna av Arguedas, Garcia Calderón och Vallejo.

Vallejo, C.: ett antal dikter ur *Obra poética completa*. Lima 1960 (urval på sv. i *Mänskliga dikter*. Sthlm 1974).

Alegria, C.: *El mundo es ancho y ajeno*. Lima 1941 (sv. övers. *Den ojämna kampen. En historia från Anderna*. Sthlm 1942).

Arguedas, J.M.: *Los ríos profundos*. Buenos Aires 1958 (sv. övers. *De djupa floderna*. Sthlm 1985).

Vargas Llosa, M.: *La casa verde*. Barcelona 1966 (sv. övers. *Det gröna huset*. Sthlm 1979)
alternativt *Conversación en la catedral*. Barcelona 1969 (sv. övers. *Samtal i katedralen*. Sthlm 1994).

Scorza, M.: *Historia de Garabombo, el invisible*. Barcelona 1972 (sv. övers. *Garabombo, den osynlige*. Sthlm 1977).

Sekundärlitteratur

Gallagher 73: kap. om Vallejo.

Spell 44: kap. "Ciro Alegria, Criollista of Peru".

Dorfman, A.: *Some Write to the Future. Essays on Contemporary Latin American Fiction.*

Durham & London 1991. Kap. "Fathers and Bridges Over Hell: Deep Rivers".

Castro-Klarén, S.: *Understanding Mario Vargas Llosa.* Columbia, South Carolina 1992. Kap.

3, "The Green House – Formal Experimentation and Marginal Territories" eller kap. 4,

"Conversation in the Cathedral – Descent into Hell" alternativt

Gerdes, D.: *Mario Vargas Llosa.* Boston 1985. Kap. 4, "The Green House – Formal

Invention, Greater Realism" eller kap. 6, "Conversation in the Cathedral – Life as a

Shipwreck".

Gazarian Gautler 89: kap. om Vargas Llosa alternativt Price 90: kap. om Vargas Llosa.

Uruguay

Texter

Lundgren 63: novellen av Quiroga.

Onetti, J.C.: *El astillero.* Buenos Aires 1961 (eng. övers. *The Shipyard.* N.Y. 1968) alternativt

Juntacadáveres. Montevideo 1965 (eng. övers. *Body Snatcher.* N.Y. 1991).

Benedetti, M.: *La tregua.* Montevideo 1960 (sv. övers. *Nådatiden.* Sthlm 1981),

Galeano, E.: *La canción de nosotros.* Barcelona 1975 (sv. övers. *Sången vi sjunger.* Sthlm 1978).

Peri Rossi, C.: ett antal noveller, exempelvis ur *Los museos abandonados.* Barcelona 1992

(urval på sv. *De övergivna muséerna.* Sthlm 1984).

Sekundärlitteratur

Brotherston 77: kap. "Survival in the sullied city – Juan Carlos Onetti" alternativt Kadir, D.:

Juan Carlos Onetti. Boston 1977. Kap. 5, "The Thickening Plot", avsn. "Junta Larsen in Santa Maria".

Gazarian Gautier 89: kap. om Onetti alternativt Harss & Dohmann 67: kap. om Onetti.

Price 90: kap. om Benedetti och Galeano.

Venezuela

Texter

Lundgren 63: novellerna av Gallegos och Uslar Pietri.

Gallegos, R.: *Doña Bárbara.* Caracas 1929 (sv. övers. *Doña Bárbara.* Sthlm 1960).

Otero Silva, M.: *Casas muertas.* Santiago de Chile 1955 (sv. övers. *Döda hus.* Sthlm 1964).

Sekundärlitteratur

Spell 44: kap. "Romulo Gallegos, Interpreter of the Llanos of Venezuela".

II. PORTUGISISKSPRÅKIG LITTERATUR

Brasilien

Handbok

Från urskog till megastad. Brasiliansk litteratur översatt och presenterad av Arne Lundgren.
Lysekil 1994. Avsn. "Översikt".

Texter

Lundgren 63: novellerna av de Assis, Lobato, Cruls, Ramos, de Andrade, Machado, Lins do Rego, Guimarães Rosa, Fagundes Telles och Trevisan.

Moderna portugisiska och brasilianska berättare. Urval och inledning av A. Fernandes. Sthlm 1972. Novellerna av Lispector, Fanseca, Netto och Braga.

Fem brasilianska poeter. Manuel Bandeira, Jorge de Lima, Cassiano Ricardo, Murilo Mendes, Carlos Drummond de Andrade. I tolkning av A. Lundgren. Sthlm 1961.

Machado de Assis, JM: *Dom Casmurro.* Rio de Janeiro 1900 (sv. övers. *Dom Casmurro.* Sthlm 1954).

da Cunha, E.: *Os sertões. Campanha de Canudos.* Rio de Janeiro 1902 (sv. övers. *Markerna brinna.* Sthlm 1945).

do Rego, J.L.: *Meninho de egenho.* Rio de Janeiro 1932 (sv. övers. *Pojken på sockerplantagen.* Sthlm 1988).

Ramos, G.: *Vidas secas.* Rio de Janeiro 1938 (sv. övers. *Förtorkade liv.* Sthlm 1993).

Amado, J.: *Terras do sem-fim.* São Paulo 1942 (sv. övers. *Den bloddränkta jorden.* Sthlm 1952) alternativt *Gabriela. Cravo y canela.* São Paulo 1958 (sv. övers. *Gabriela – nejlika och kanel.* Sthlm 1963).

Guimarães Rosa, J.: *Grande sertão – veredas.* Rio de Janeiro 1956 (sv. övers. *Livet är farligt, senhor.* Sthlm 1974).

Lispector, C.: *Lagos de família,* Rio de Janeiro 1960 (sv. övers. *Familjeband.* Sthlm 1986).

Drummond de Andrade, C.: ett antal dikter ur *Poesia completa e prosa.* Rio de Janeiro 1973 (urval på sv. *Tvårsnitt.* Sthlm 1987).

Sekundärlitteratur

Ellison, F.P.: *Brazil's New Novel.* Westport, Connecticut 1979. Kap. om Lins do Rego och Ramos.

Price 90: kap. om Amado.

Mjöberg 88: kap. "Guimarães Rosa och hans symboliska landskap".

Harss & Dohmann 67: kap. om Guimarães Rosa.

Pontiero, G.: "Clarice Lispector – Dreams of Language" (Agosin 95).

Nist, J.: *The Modernist Movement in Brazil. A Literary Study.* Austin & London 1967. Kap. "Manuel Bandeira, Carlos Drummond de Andrade och Jorge de Lima" samt sid. 161-165 och 173-175 (Mendes och Ricardo).

maj 1997/SL